

כל כתבי פרק ששה עשר שבת

קוים.

עין משפט נר מצוה

בב א טושי"ע ח"מ טו
ספ"א:
בב ג מ"י פ"ל המלכות
שבת הלכה ב סמג עשין
ל טושי"ע ח"מ טו רב
ספ"ג:
בב ג מ"י שם הלכה ו סמג
שם טור שו"ע ח"מ
סומן ר"י ספ"א:
בב ד טושי"ע ח"מ טו מ"י
ספ"ד:
בב ה מ"י פ"ל שם הל"מ
וסמג טו טושי"ע ח"מ
סומן רב ספ"ד ו:

בתל"סר ע"תא דיגרי. אומר
ר"ת דעילתא שם כלי"א
הוא^ב כדלמרינן גריס כילד מעצנין
(ע"רובין דף גג.)^ג עלת נקפת צדקה^ד
רב אמר להקדים ושמואל אמר
לאחר. ולא פליגי אלף רב
א"ר דרכו לאחר ושמואל א"ר
דרכו להקדים כדלמרינן בסמוך:
ומנא

עבידנא יומא טבא לרבנן אמר רבא *תיתי לי
דכי אתא צורבא מרבנן לקמאי לדינא לא מוויגנא
(א) רישא אבי סדיא כמה דלא מהפיכנא בזכותי'
אמר מר בר רב אשי פסילנא ליה לצורבא
מרבנן לדינא מ"ט^ב דחביב עלי כגופאי ואין
אדם רואה חובה לעצמו^ג כרבי חנינא מיעטף
וקאי אפניא דמעלי' שבתא אמר בואו ונצא
לקראת שבת המלכה רבי ינאי לבייש מאניה

עבידנא יומא טבא לרבנן. לתלמידים. ראש ישיבה היה: סיסוי לי. ישולם שכרי: דמי אפי לורבא מרבנן נו'. שמיצת תלמידי חכמים עלי:
דלא מוויגנא רישא אבי סדיא. איני מניח ראשי על הכר: כמה דלא מהפיכנא ליה זוכופיה. עד שארצה אס יש דבצרי לזכותו: **מפעטף.**
צבגדים נאים: בואי לנה. הכי קרי ליה לשמיצת שבת מתוך חביבות: עתי. רקיקין טחין פניהן צשומן אליה או צשמן: מי עדיפא לן
מינא. כלום אתה חשוד לנו מן השבת לכבוד שבת הכנוסם ולא היינו יודעים שצבא: מפליטר טבח. לטעום צבצב מן המוצחל: איספירי.
סלעים. איספירי פשיטו סלעי מדניה
והן א' מנח' כסלע צורי והיינו חלי
דינר: ומשלים לנו אצניורא דדשא.
לפני בואם להציא לו הבשר היה
מומן להן מעותיהן על פתחן ואומר
להן אשור הייא המאשרו והתחזקו
מהר צאומנותיכם למחר ולחזור
ולמכור ולהתעסק בצרכי שבת. ולי
נראה ומשלים לנו אצניורא דדשא
כשהיה מציא ראשונה היה נותנה
לשמעון המכניס סעודתו על פתח
ציתו ולא היה נכנס אלף ממנה להן
לחזור ולהציא אחרת ואמר להן
לשמעון אשור הייא המאשרו מהר
להכין את זו צעוד שאלך להציא את
זו: אפסקא דשינא. פסטרו"ל של
שן שחשוב היה ועשיר: ומושיף
נורא. נופח משס נורא לכבוד השבת.
ורצינו לוי גרס אתכתקא דשאגא
מדה: נציש גונדא. כלי שחור
להודיע ששיום אינו כדי להתנהג
במשניות מלהתעסק בצבצילי שבת
ולא יטנף צבצילי דבשול קדירות:
דמנא דבי רבי שמעאל כו'. דבשול
קדירה מטנף צבצילי: מחריך רישא.
אם היה שם ראש צהמה לחרוך
מחרכו הוא צעלמו: פריס. לשון
פרומים^ט מתחך: מנאס אסופי.
מנאס האור צעלמי דקיס: **מקסא**
ועייל מקסא ונפיק. צע"ש יולא
ונכנס להציא תמיד משואות כלי
תשמיש וצבלי מופש ומגדים כאלס
שמקבל את רבו ציתו ומראה לו
שהוא חשוב עליו וחרד לכבודו
לנרות ולהרצות צבצילו: מוקר
שב. מכבד צבצול: אמרי ליה
כלדאי. להאי נכרי: כלדאי מוויס
צבצילי: אכיל להו. סופס ליפול
צידו: אופסה צבייני. עשה לו
כובע של לבד ושצלו צבצולות של
זהב וקבע צו מרגליות וקבע את זו
עמה: סיניס. כובע. ורצינו הלוי
גרס צבצילי סבולדו ורשאון הגון
לי והוא לשון ר' יצחק צ"ר יהודה:
תריסר עילויסי דיגרי. עליות
מלאות דיגרי זהב. ויגומא צעלמא
הוא כלומר הון עתק מאד כך פירש
רצינו הלוי וכן צכל מקום כגון תליסר
גמלי ספיקי טריפטא (חולין דף טז:)
וכן תליסר טבחא דלעיל: צמה הן
זוין. לעושר גדול כזה: לה' ארין.
לזין אנו רשאין ליהנות עד שנבדך
שמו צבצול הלחם: והארין נתן לבני
אדם. ע"י מתנתו נהנינו הטובה הזאת:
מאי דכתיב ולקדוש ה' מכוזב. מדכתיב
וקראת לשבת עונג מכלל דלקדוש ה'

תורה אור השלם

- 1 עשר העשר את כל תבואת ארץ ורעך היצא היקדוה שנה שנה: ובריש יד כב וקראת לשבת ענג לקדוש וקראתה תבל וישבי בה: תהלים כד
- 2 וקראת לשבת ענג לקדוש וקראתה תבל וישבי בה: תהלים כד
- 3 והקראת נתן לבני אדם: תהלים קטו טז
- 4 אם תשיב משבת ורעך עשות וקצוץ ביום קדוש וקראת לשבת ענג לקדוש וקראתה תבל וישבי בה: יעקובי נח דבר: יעקובי נח דבר:

הגהות הב"ח

(א) גמ' לא מוויגנא רישא
אבי: (ב) שם נציש מאני
במעל:

גליון הש"ס

גמ' אשור הייא גיטין דף
ע"א: רש"י ד"ה תליסר
עילויסי דיגרי וכו' ויגומא
בעלמא. ע"י צבצול דף כ
ע"א צבצול ד"ה תליסר
ממיומא:

רבינו חננאל

ורבנן הני דעבדי צרכי
שבת בנפשיהו, כגון ר'
אבדו דהיה יתיב אתכתקא
דשינו ומשיף נורא, ורב
חנן דשגר תנורא, ורב
הונא גדיל פתילתא, ורב
חסדא מדליק שרגי, ורב
פפא פריס סילקא, ורב
ורב יוסף צלחי צבי. כוליה
כדמפרש בגמרא בריש
האי ש מקדש שקיזם המצוה
באדם עצמו טפי עדיף
ויותר ממשלוחו. וכבדת,
שמשנה זמן סעודתו
בהקדמה או באחרו.

לעני רש"י

פשוטו"ל [פלידשוטו"ל].
כסא מתקפל.

מוסף רש"י

ואין אדם רואה חובה
לעצמו. אין דעתו מתקרב
לד החובה לזכור את עצמו
ואפילו ממכין לזין אמת
(בבבבות ק"ה). בואו ונצא
לקראת שבת המלכה.
כלסם המתקבל פני מלך (ב"ב
כ"ב). תלת סאוי טחי. שלג
סאין פת נקיה שנת טוחין
צשמן ורנא. יוס השבת היה
(חולין ק"א). אל ימוזג בהן
כוס לרבי. לפי צמשתט
ומתלכלל צבצול קדוסי ויגומא
כ"ב ושי לעיל ק"ד). מחרוך
רישא. לכבוד שבת (קדושין
כ"ח). שיבוטא. דג (ט"ח).

מוסף תוספות

א. קטן. מ"י הר"ן.
ב. שוואבין בו בין ושמך.
ג. מוס' צ"ב קנ"ג ד"ה עילתא.
ד. מן הכר. מוס' ע"רובין גג:
ה. ד"ה עלת. (פ"י אחר): מן
החבית. מ"י הר"ן ג. גבי
אמתא דהיה משתעיא
בלשון חכמה, ואמרה
הכי. מוס' הל"מ.

(א) מעלי שבת ואמר בואי בלה בואי בלה^ה רבה בר רב הונא איקלע לבי רבה
בר רב נחמן קריבו ליה תלת סאוי טחיי א"ל מי הוה ידעיתון דאתינא אמרו
ליה מי עדיפת לן מינה^ו רבי אבא זבן בתליסר אסתירי פשיטי בישראל
מתליסר טבחוי ומשלים להו אצניורא דדשא ואמר להו^ז אשור^ח הייא
אשור הייא י'ר' אבהו הוה יתיב אתכתקא דשינא ומושיף נורא רב ענג
לבייש גונדא^ט דתנא דבי רבי ישמעאל בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימוזג
בהן כוס לרבו^י רב ספרא מחרוך רישא רבא מלח שיבוטא רב הונא
מדליק שרגי רב פפא גדיל פתילתא רב חסדא פריס סילקא רבה ורב יוסף
מצלחי ציבי ר' זירא מצתת צתותי רב נחמן בר יצחק מכתף ועייל מכתף
ונפיק אמר אילו מקלעין לי ר' אמי ור' אסי מי לא מכתפינא קמיהו ואיכא
דאמרי ר' אמי ורבי אסי מכתפי ועיילי מכתפי ונפקי אמרי אילו איקלע לן רבי
יוחנן מי לא מכתפינן קמיה יוסף מוקיר שבי הוה ההוא נכרי בשבבותיה דהוה
נפישו נכסיה טובא אמרי ליה כלדאי כוליהו נכסי יוסף מוקר שבי אכיל להו
אול זבניניהו לכוליהו ניכסי זבן בהו מרגניתא אותבה כסייניה בהדי דקא עבר
מברא אפרחיה זיקא שדייה במיא בלעיה כוורא אסקוה אייתוה אפניא דמעלי
שבתא אמרי מאן זבין כי השתא אמרי להו זילו אמטיווהו לגבי יוסף מוקר
שבי דרגיל דובין אמטיווהו ניהליה זבניה קרעיה אשכח ביה מרגניתא זבניה
בתליסר עילויסי דיגרי דדהבא פגע ביה ההוא סבא אמר מאן דיוזף שבתא
פרעיה שבתא בעא מיניה רבי מר' ישמעאל ברבי יוסי עשירים שבא"י כמה הן
זוכין א"ל בשביל שמעשרין שנאמר יעשר תעשר^א עשר בשביל שתתעשר
שבבבל כמה הן זוכין א"ל בשביל שמכבדין את התורה ושנשא ארצות
כמה הן זוכין א"ל בשביל שמכבדין את השבת דאמר רבי חייא בר אבא פעם
אחת נתארחתי אצל בעל הבית בלודקיא והביאו לפניו שלחן של זהב משוי
ששה עשר בני אדם ושש עשרה שלשלאות של כסף קבועות בו וקערות
וכוסות וקיתוניות וצלוחיות קבועות בו ועליו כל מיני מאכל וכל מיני מגדים
ובשמים^ב וכשמניחים אותו אומרים^ג לה' הארץ ומלוואה וגו'^ד וכשמסלקין
אותו אומרים^ה השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם אמרתי לו בני
כמה זכית לכך אמר לי קצב הייתי ומכל בהמה שהייתה נאה אמרתי לו בני
תהא לשבת אמרתי לו [אשריך שזכית] וברוך המקום שזיכך לכך א"ל קיסר
לרבי יהושע בן חנניא מפני מה תבשיל של שבת ריחו נודף אמר לו תבלין
אחד יש לנו ושבת שמו שאנו מטילין לתוכו וריחו נודף אמר לו הן לנו
דימנו אמר לו כל המשמר את השבת מועיל לו ושאינו משמר את השבת
אינו מועיל לו א"ל ריש גלותא לרב המנונא מאי דכתיב^ו ולקדוש ה'
מכוזב א"ל יזה יוה"כ שאין בו לא אכילה ולא שתיה אמרה תורה כבדהו
בכסות נקיה ויכבדתו רב אמר להקדים ושמואל אמר לאחר אמרו ליה בני
רב פפא בר אבא לרב פפא כגון אגן דשכיח לן בישראל וחמרא כל יומא במאי
נישנייה אמר להו אי רגיליתו לאקדומו אחרוה אי רגיליתו לאחרוה
אקדומו רב ששת בקיטא מותיב להו לרבנן היכא דמטיא שימשא בסיטוא
מותיב להו לרבנן היכא דמטיא טולא כי היכי דליקומו הייא ר' זירא

מהדר

(ב) מעלי שבת ואמר בואי בלה בואי בלה^ה רבה בר רב הונא איקלע לבי רבה
בר רב נחמן קריבו ליה תלת סאוי טחיי א"ל מי הוה ידעיתון דאתינא אמרו
ליה מי עדיפת לן מינה^ו רבי אבא זבן בתליסר אסתירי פשיטי בישראל
מתליסר טבחוי ומשלים להו אצניורא דדשא ואמר להו^ז אשור^ח הייא
אשור הייא י'ר' אבהו הוה יתיב אתכתקא דשינא ומושיף נורא רב ענג
לבייש גונדא^ט דתנא דבי רבי ישמעאל בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימוזג
בהן כוס לרבו^י רב ספרא מחרוך רישא רבא מלח שיבוטא רב הונא
מדליק שרגי רב פפא גדיל פתילתא רב חסדא פריס סילקא רבה ורב יוסף
מצלחי ציבי ר' זירא מצתת צתותי רב נחמן בר יצחק מכתף ועייל מכתף
ונפיק אמר אילו מקלעין לי ר' אמי ור' אסי מי לא מכתפינא קמיהו ואיכא
דאמרי ר' אמי ורבי אסי מכתפי ועיילי מכתפי ונפקי אמרי אילו איקלע לן רבי
יוחנן מי לא מכתפינן קמיה יוסף מוקיר שבי הוה ההוא נכרי בשבבותיה דהוה
נפישו נכסיה טובא אמרי ליה כלדאי כוליהו נכסי יוסף מוקר שבי אכיל להו
אול זבניניהו לכוליהו ניכסי זבן בהו מרגניתא אותבה כסייניה בהדי דקא עבר
מברא אפרחיה זיקא שדייה במיא בלעיה כוורא אסקוה אייתוה אפניא דמעלי
שבתא אמרי מאן זבין כי השתא אמרי להו זילו אמטיווהו לגבי יוסף מוקר
שבי דרגיל דובין אמטיווהו ניהליה זבניה קרעיה אשכח ביה מרגניתא זבניה
בתליסר עילויסי דיגרי דדהבא פגע ביה ההוא סבא אמר מאן דיוזף שבתא
פרעיה שבתא בעא מיניה רבי מר' ישמעאל ברבי יוסי עשירים שבא"י כמה הן
זוכין א"ל בשביל שמעשרין שנאמר יעשר תעשר^א עשר בשביל שתתעשר
שבבבל כמה הן זוכין א"ל בשביל שמכבדין את התורה ושנשא ארצות
כמה הן זוכין א"ל בשביל שמכבדין את השבת דאמר רבי חייא בר אבא פעם
אחת נתארחתי אצל בעל הבית בלודקיא והביאו לפניו שלחן של זהב משוי
ששה עשר בני אדם ושש עשרה שלשלאות של כסף קבועות בו וקערות
וכוסות וקיתוניות וצלוחיות קבועות בו ועליו כל מיני מאכל וכל מיני מגדים
ובשמים^ב וכשמניחים אותו אומרים^ג לה' הארץ ומלוואה וגו'^ד וכשמסלקין
אותו אומרים^ה השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם אמרתי לו בני
כמה זכית לכך אמר לי קצב הייתי ומכל בהמה שהייתה נאה אמרתי לו בני
תהא לשבת אמרתי לו [אשריך שזכית] וברוך המקום שזיכך לכך א"ל קיסר
לרבי יהושע בן חנניא מפני מה תבשיל של שבת ריחו נודף אמר לו תבלין
אחד יש לנו ושבת שמו שאנו מטילין לתוכו וריחו נודף אמר לו הן לנו
דימנו אמר לו כל המשמר את השבת מועיל לו ושאינו משמר את השבת
אינו מועיל לו א"ל ריש גלותא לרב המנונא מאי דכתיב^ו ולקדוש ה'
מכוזב א"ל יזה יוה"כ שאין בו לא אכילה ולא שתיה אמרה תורה כבדהו
בכסות נקיה ויכבדתו רב אמר להקדים ושמואל אמר לאחר אמרו ליה בני
רב פפא בר אבא לרב פפא כגון אגן דשכיח לן בישראל וחמרא כל יומא במאי
נישנייה אמר להו אי רגיליתו לאקדומו אחרוה אי רגיליתו לאחרוה
אקדומו רב ששת בקיטא מותיב להו לרבנן היכא דמטיא שימשא בסיטוא
מותיב להו לרבנן היכא דמטיא טולא כי היכי דליקומו הייא ר' זירא

מהדר

לאו אשבת קאי: וכדפסו. אשבת מהדר לאי ציוה"כ הא כתיב ציה מכוזב: להקדים. זמן סעודת שבת לזמן סעודת חול וזהו כבודו: לאחר. וזהו כבודו
שהוא מתאזהר לאכול: צמאי נשנייה. צמאי נשנייהו משאר ימים: אי רגיליתו לאקדומו. סעודתכם צבצול אחרוה: רב ששם. סגי נהור היה ואינו רואה
עת האכילה וכשהיה דורש צבצול מושיף התלמידים במקום שנגיע שם התמה לעת האוכל כדי שילטעורו וימהרו לקום: דמתי טולא. שילטעורו. הייא. מהר:
וקראת לשבת עונג מכלל דלקדוש ה'

לאו אשבת קאי: וכדפסו. אשבת מהדר לאי ציוה"כ הא כתיב ציה מכוזב: להקדים. זמן סעודת שבת לזמן סעודת חול וזהו כבודו: לאחר. וזהו כבודו
שהוא מתאזהר לאכול: צמאי נשנייה. צמאי נשנייהו משאר ימים: אי רגיליתו לאקדומו. סעודתכם צבצול אחרוה: רב ששם. סגי נהור היה ואינו רואה
עת האכילה וכשהיה דורש צבצול מושיף התלמידים במקום שנגיע שם התמה לעת האוכל כדי שילטעורו וימהרו לקום: דמתי טולא. שילטעורו. הייא. מהר:
וקראת לשבת עונג מכלל דלקדוש ה'